

ЗАКОН

О ОБНОВИ НАКОН ЕЛЕМЕНТАРНЕ И ДРУГЕ НЕПОГОДЕ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређује поступак обнове и пружање помоћи грађанима и привредним субјектима који су претрпели материјалну штету услед елементарних и других непогода (у даљем тексту: помоћ).

Члан 2.

Право на помоћ под истим условима као и домаћи држављани имају и страни држављани и лица без држављанства која у складу са законом имају одобрење за привремени боравак или стално настањење у Републици Србији.

Привредним субјектом, у смислу овог закона, подразумевају се привредна друштва, предузетници и регистрована пољопривредна газдинства која обављају делатност средствима која су у претежној приватној или задружној својини.

Материјална штета, у смислу овог закона, подразумева физичко оштећење или уништење непокретних или покретних ствари на територији Републике Србије у својини грађана односно привредног субјекта, а које је настало као непосредна последица елементарне и друге непогоде.

Државни програми помоћи и обнове

Члан 3.

Државним програмима помоћи и обнове утврђују се мере и критеријуми за пружање помоћи, односно мере, критеријуми и поступак за обнову и санирање последица елементарне и друге непогоде.

Државне програме помоћи и обнове доноси Влада на предлог Канцеларије за управљање јавним улагањима (у даљем тексту: Канцеларија).

Садржина државног програма помоћи и обнове

Члан 4.

Државни програм помоћи и обнове садржи нарочито:

- 1) област у којој се спроводе мере и територију на којој се спроводе мере;
- 2) анализу затеченог стања и настале штете и сагледавање могућих даљих штетних последица;
- 3) мере које треба предузети;
- 4) начин и обим спровођења мера, као и критеријуме за спровођење мера;
- 5) редослед спровођења мера;
- 6) рокове за спровођење мера;

- 7) органе државне управе надлежне за координацију, односно носиоце спровођења појединих мера и активности;
- 8) процену потребних финансијских средстава и изворе финансирања;
- 9) коришћење републичких робних резерви;
- 10) друге потребне елементе.

Елементарна и друга непогода

Члан 5.

Елементарна и друга непогода је, у смислу овог закона, догађај узрокован дејством природних сила или људском активношћу, који прекида нормално одвијање живота у мери која превазилази редовну способност појединца и локалне заједнице да се опораве без помоћи државе и проузрокује материјалну штету која је већа од 10 % буџета јединице локалне самоуправе и који је као такав прогласила Влада.

Изузетно, Влада може прогласити неки догађај за елементарну и другу непогуду и одлучити о државној помоћи и када је проузрокована штета мања од 10 % буџета јединице локалне самоуправе када за то постоје посебно оправдани разлози, а на предлог Канцеларије.

По престанку непосредног дејства елементарне и друге непогоде, Влада проглашава да је елементарна и друга непогода престала.

Начело равноправности грађана у остваривању права на помоћ

Члан 6.

Сваки грађанин остварује право на помоћ за случај елементарне и друге непогоде под условима и у поступку прописаним овим законом, равноправно са другим грађанима и без дискриминације по било ком основу.

Не сматра се дискриминацијом примена законом прописаних мера ради заштите посебно рањивих група и грађана.

Начело равноправности полова

Члан 7.

У обављању послова из овог закона надлежни органи ће се посебно старати о остваривању принципа равноправности полова, а нарочито водити рачуна да ни једна одлука, мера или радња не подстиче или доводи до неповољнијег положаја жена.

Посебна заштита рањивих група

Члан 8.

У редоследу решавања захтева и доделе помоћи предност ће имати грађани са инвалидитетом, односно у чијем је породичном домаћинству лице са инвалидитетом или лице озбиљно нарушеног здравља, самохрани родитељи, грађани у чијем је домаћинству једно или више деце, корисници социјалне помоћи, пензионери, жене и незапослени.

Начело јавности

Члан 9.

Сви подаци који се односе на врсту и висину штете, поступке за доделу помоћи, кориснике помоћи, висину и врсту помоћи, као и о донацијама, давањима из буџета, хуманитарној помоћи и другим питањима која се односе

на државну помоћ грађанима након елементарне непогоде су доступни јавности у складу са законом.

Начело изградње бољег

Члан 10.

Органи који учествују у припреми и реализацији обнове настојаће да процес обнове објеката и инфраструктуре подразумева изградњу бољег система који ће објекте, инфраструктуру и друштво у целини чинити отпорнијим на елементарне и друге непогоде.

II УСЛОВИ И ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПОМОЋИ

Услови за остваривање права на помоћ

Члан 11.

Услови за добијање помоћи су да:

- 1) је настала штета непосредна последица елементарне и друге непогоде;
- 2) је штета пријављена у складу са законом;
- 3) је штету претрпело лице из члана 1. овог закона;
- 4) је оштећена или уништена ствар која служи и неопходна је за задовољење основних животних потреба те је као таква била у свакодневной или редовној употреби;
- 5) је ствар чувана са пажњом и на прописан начин као и да су предузете све мере ради смањења ризика од елементарне и друге непогоде;
- 6) су испуњени други услови у складу са овим законом.

Наведени услови морају бити кумулативно испуњени.

Члан 12.

Поред елемената садржаних у члану 4. овог закона државним програмом помоћи и обнове утврђују се врста помоћи као и критеријуми и мерила за утврђивање висине помоћи.

Помоћ може бити у виду исплате одређеног новчаног износа или давању одређених материјалних добара, бесповратно или са обавезом враћања, или у виду услуга.

Уколико се помоћ додељује са обавезом враћања, Влада државним програмом обнове утврђује рокове, услове и начин враћања средстава.

Канцеларија за управљање јавним улагањима

Члан 13.

Канцеларија усклађује активности утврђене овим законом, предузима мере и радње у циљу пружања помоћи и спровођења обнове, врши потребне набавке добара и услуга, учествује у усклађивању и усмеравању рада других органа и организација укључених у пружање помоћи и обнову, организује процену потреба након елементарне и друге непогоде и обавља друге послове у циљу остваривања ефикасне и законите помоћи и обнове, у складу са законом и актом о оснивању.

Извори финансирања

Члан 14.

Средства за помоћ након елементарних и других непогода обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) донација;
- 3) прилога и поклона;
- 4) примања од задуживања;
- 5) примања од продаје финансијске имовине;
- 6) средстава јавних предузећа и других облика организовања чији је оснивач Република Србија;
- 7) других извора у складу са законом.

На поднеске, радње и издавање документације потребне за остваривање права на помоћ у складу са овим законом, не плаћају се административне таксе и друге накнаде за услуге и радње републичких, покрајинских органа и органа јединица локалне самоуправе.

На донације у новцу буџету Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе не плаћају се провизије нити друге врсте накнада финансијским институцијама за финансијске трансакције и друге услуге које су неопходне за реализацију донације.

Пријава штете

Члан 15.

Јединица локалне самоуправе без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од проглашења престанка елементарне и друге непогоде, позива грађане да пријаве насталу штету у року који не може бити краћи од 15 ни дужи од 60 дана од дана објављивања позива.

Изузетно, у случају спречености, пријава штете се може извршити у року од 15 дана од дана престанка спречености, а најкасније у року од шест месеци од дана објављивања позива.

Поступак за пружање помоћи покреће се пријавом штете.

Поступак којим се утврђује право на помоћ се води у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак, уколико овим законом није другачије одређено.

Процена штете

Члан 16.

Јединица локалне самоуправе без одлагања образује потребан број комисија које врше процену штете настале након елементарне и друге непогоде на стварима грађана у складу са актом којим се уређује јединствена методологија за процену штете од елементарних и других непогода, а који доноси Влада.

Јединица локалне самоуправе се стара о јединственој и усаглашеној примени акта о јединственој методологији за процену штете од елементарних и других непогода.

Верификација процене штете

Члан 17.

Канцеларија врши верификацију процене штете коју су извршиле комисије које је образовала јединица локалне самоуправе.

Верификација је стручни поступак који подразумева потврђивање исправности и тачности процене штете коју су, на основу акта о јединственој методологији за процену штета од елементарних и других непогода, извршиле комисије које је формирала јединица локалне самоуправе.

Директор Канцеларије организује поступак верификације процене штета и одређује њен обим.

Уколико се у поступку верификације утврде неправилности, Канцеларија ће о томе обавестити јединицу локалне самоуправе са обавезујућим упутством како да се неправилности исправе.

Уколико су неправилности већег обима, Канцеларија ће преузети организацију процене штете о трошку јединице локалне самоуправе.

Члан 18.

По пријави штете, извршеном утврђивању, процени и верификацији штете орган јединице локалне самоуправе наставља поступак за утврђивање права на државну помоћ, позивом странци да се изјасни о верификованом записнику о процени штете и другим релевантним околностима од значаја за утврђивање права на државну помоћ.

Уколико се странка која је уредно позвана не одазове позиву, а не оправда свој изостанак, сматраће се да је сагласна са верификованим записником.

Члан 19.

О свакој пријави штете се мора спровести поступак.

Првостепено решење о праву на помоћ, по спроведеном поступку, применом критеријума и мерила из државног програма обнове, доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, као поверени посао, и доставља га подносиоцу захтева.

Јединица локалне самоуправе доставља решење и Канцеларији, као и органу надлежном за правну заштиту имовинских права и интереса Републике Србије, електронским путем, са свим списима предмета.

У поступању са електронским документима из става 3. овог члана примењују се одредбе акта којим се уређује електронско канцеларијско пословање органа државне управе.

Члан 20.

Против првостепеног решења може се изјавити жалба Комисији за утврђивање штете од елементарних непогода Владе која доноси коначно решење.

Против коначног решења може се покренути управни спор.

Против пресуде Управног суда може се поднети захтев за преиспитивање судске одлуке Врховном касационом суду.

Спровођење свих управних радњи на једном месту

Члан 21.

Јединица локалне самоуправе ће ради лакшег остваривања права грађана на помоћ предвидети једну организациону јединицу општинске, односно градске управе којој ће грађани подносити све пријаве, захтеве и друге поднеске или тражити информације које се тичу остваривања права и правних интереса прописаних овим законом.

Прописивање организационе јединице општинске, односно градске управе којој се грађани могу обраћати ради остваривања државне помоћи након елементарне и друге непогоде, не утиче на стварну и месну надлежност органа прописаних овим законом, нити на право странке да се непосредно обраћа надлежном органу.

Пријаву, захтев и други поднесак примљен на месту из става 1. овог члана, орган који га је примио, по службеној дужности, без одлагања доставља органима надлежним за одлучивање, односно поступање по пријави, захтеву или другом поднеску.

Рок за одлучивање, односно поступање по пријави, захтеву или другом поднеску поднетом на месту из става 1. овог члана, рачуна се од дана подношења пријаве, захтева или другог поднеска.

Заштита имовинских права и интереса Републике Србије

Члан 22.

Орган надлежан за заштиту имовинских права и интереса Републике Србије је овлашћен да изјави жалбу, односно покрене управни спор против решења којим је повређен пропис у корист странке а на штету јавног интереса.

Обавештавање јавности о државној помоћи

Члан 23.

Јединица локалне самоуправе је обавезна да све информације које се тичу помоћи објави на посебној интернет страници јединице локалне самоуправе.

Јединица локалне самоуправе је дужна да на огласној табли и интернет страници учини доступним јавности првостепено и другостепено решење након достављања странци.

Канцеларија је дужна да обезбеди доступност свих информација о приливима донаторских средстава, донаторима, извршеним исплатама и примаоцима помоћи у новцу односно робама и услугама, путем интернет презентације.

При објављивању података посебна пажња поклања се заштити података о личности, тако да не буде објављен ни један податак о личности који није неопходан да би се јавност обавестила о државној помоћи.

Извештавање

Члан 24.

Канцеларија подноси Влади свака три месеца извештај о току поступка доделе државне помоћи, броју корисника и проценама штете као и коначни извештај по окончању поступка доделе државне помоћи.

Извештаји се објављују на интернет страници Канцеларије.

Евиденција

Члан 25.

О свим записницима, поднесцима и предметима за доделу помоћи јединица локалне самоуправе води посебну евиденцију у складу са прописима којима се уређује канцеларијско пословање.

Садржину и начин вођења посебне евиденције прописује министар надлежан за послове локалне самоуправе.

Чување предмета

Члан 26.

Предмети о додели помоћи чувају се трајно у складу са прописима којима се уређује област документарне грађе и архива.

Помоћ привредним субјектима

Члан 27.

Влада може одлучити о помоћи привредним субјектима који су претрпели материјалну штету услед елементарне непогоде, под условима утврђеним овим законом.

Члан 28.

Услови за добијање помоћи су да:

- 1) је наступила материјална штета која подразумева физичко оштећење или уништење непокретних или покретних ствари у својини привредног субјекта;
- 2) је настала штета последица елементарне непогоде;
- 3) је штета пријављена у складу са Законом;
- 4) је привредни субјект предузео све неопходне и прописане мере заштите у циљу смањења ризика од елементарне непогоде;
- 5) је наступила штета такве врсте и обима да угрожава даљи опстанак привредног субјекта;
- 6) је штета настала од ризика који не осигуравају субјекти који се баве осигурањем имовине;
- 7) су испуњени други услови предвиђен овим законом.

Услови из става 1. овог члана морају бити кумулативно испуњени

Члан 29.

На помоћ привредним субјектима и регистрованим пољопривредним газдинствима сходно се примењују одредбе овог закона којима се уређује државна помоћ грађанима.

Помоћ из буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

Члан 30.

Уколико се помоћ грађанима и привредним субјектима додељује из буџета аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, на поступак доделе се примењују одредбе овог закона.

III ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Пропис из члана 25. биће донет у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 32.

Поступци за доделу државне помоћи започети по одредбама Закона о отклањању последица поплава у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 75/14, 64/15 и 68/15 – др. закон), окончаће се по одредбама тог закона.

Члан 33.

Канцеларија ће даном ступања на снагу овог закона од Канцеларија за помоћ и обнову поплавлених подручја преузети запослене и постављена лица, као и права и обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву.

Члан 34.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Уредба о оснивању Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја („Службени гласник РС”, бр. 55/14, 110/14 и 136/14).

Члан 35.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о коришћењу средстава за санацију и заштиту од елементарних непогода („Службени гласник РС”, број 50/92).

Члан 36.

До доношења акта из члана 16. став. 1. овог закона процена штета од елементарних непогода вршиће се у складу са Упутством о јединственој методологији за процену штета од елементарних непогода („Службени лист СФРЈ”, број 27/87).

Члан 37.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 69. став 1. Устава којим је утврђено да грађани и породице којима је неопходна друштвена помоћ ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољавање основних животних потреба, имају право на социјалну заштиту, чије се пружање заснива на начелима социјалне правде, хуманизма и поштовања људског достојанства и одредбама члана 97. став 1. Устава, којима је утврђено да Република Србија уређује облике социјалне сигурности и систем социјалне заштите и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Републику Србију је у последње две деценије задесило више различитих елементарних непогода са људским жртвама великом материјалном штетом. Након сваке елементарне непогода Влада је предузимала мере ради обнове девастираних подручја и помоћи грађанима који су претрпели штету. Међутим, у току ових обнова појављивали су се многобројни проблеми који се односе на непостојање јасних, унапред познатих и прописаних, услова, критеријума и мерила за пружање помоћи као и поступка у којем се одлучује о признавању права грађанима да добију помоћ од државе, органа који ће координирати активности обнове, неефикасности у обнови, нетранспарентности утрошка средстава у обнови, промена правила у току обнове и пружања помоћи итд. Да би се избегле овакве ситуације у будућности у Предлогу закона утврђују се основна начела, услови и поступак обнове и пружања помоћи грађанима након елементарне и друге непогоде, као улога и одговорности различитих субјеката у поступку обнове и пружања помоћи грађанима.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У Основним одредбама (чл. 1.-10) утврђују се предмет закона (члан. 1); изједначавају домаћи и страни држављани као и лица без држављанства која у складу са законом имају одобрење за привремени боравак или стално настањење у Републици Србији, дефинишу привредни субјекти као потенцијални корисници помоћи и утврђује појам штете (члан 2); утврђује сврха и садржина државних програма обнове (чл. 3. и 4) и дефинише елементарна и друга непогода, њено проглашење и престанак (члан 5), као и начела помоћи (чл. 6.-10) – начело равноправности грађана у остваривању права на државну помоћ; начело равноправности полова; посебна заштита рањивих група; начело јавности и начело изградње бољег.

Чл. 1.- 34. Предлога закона садржи одредбе о: условима који морају бити испуњени да би се доделила помоћ као и о критеријумима, мерилима и начину доделе помоћи (чл. 11. и 12); задацима Канцеларије за управљање јавним улагањима (члан 13); изворима финансирања као и ослобођењима од плаћања такси, накнада, провизија (члан 14); току поступка (чл. 15 - 21); овлашћењима Државног правобранилаштва (члан 22); обавештавању јавности и извештавању Владе (чл. 23 и 24); евиденцији и чувању предмета (чл. 25. и 26); помоћи привредним субјектима (чл. 27 - 29) и сходној примени одредби предметног закона на поступке доделе помоћи грађанима и привредним субјектима од стране аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе (члан 30).

У чл. 31 - 37. Предлога закона садржане су прелазне и завршне одредбе.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Имајући у виду да Закон о отклањању последица поплава у Републици Србији престаје да важи 31. децембра 2015. године, те да државни програми обнове нису реализовани нити ће бити до тог датума, потребно је успоставити делотворан систем и обезбедити наставак спровођења усвојених државних програма обнове.

VI РАЗЛОЗИ ЗА СТУПАЊЕ НА СНАГУ НАРЕДНОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Закон о отклањању последица од поплава у Републици Србији престаје да важи 31. децембра 2015. године, па је потребно да предложени закон ступи на снагу пре горе наведеног датума, из разлога што је одређен број предмета у поступку, како се поступци не би прекидали и да би се наставио несметан рад на окончању ових предмета.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Одређење проблема које закон треба да реши

Важећи, позитивно правни пропис који уређује ову област је Закон о отклањању последица поплава у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 75/14, 64/15 и 68/15) који је ступио на снагу 22. јула 2014. године.

Овим законом се уређује отклањање последица поплава, односно активирања клизишта на подручју погођеним поплавама у Републици Србији, које су наступиле у мају 2014. године. Подручје погођено поплавама, у смислу овог закона, обухвата поплављене и клизиштима угрожене делове територије Републике Србије, општине градове и град Београд градске општине које пријаве штету Комисији за утврђивање штете од елементарних непогода, у року предвиђеним овим законом. Списак општина градова и градских општина града Београда у којима ће бити отклањане последице поплава и активирања клизишта у складу са овим законом утврђује Влада на предлог Комисије за утврђивање штете од елементарних непогода. Такође, чланом 46. овог закона је предвиђено да овај закон престаје да важи истеком једне године од дана ступања на снагу, а касније је његово важење горе наведеним изменама и допунама продужено до 31. децембра 2015. године што значи да овај закон престаје да важи даном 31. децембра 2015. године.

Из ових цитираних одредби важећег закона се може дефинисати неколико проблема:

1. Закон је ступио на снагу 22. јула 2014. године, а уређује област, односно отклањање последица поплава из маја 2014. године што значи да је донет након догађаја који уређује. Из овога се може недвосмислено закључити да су и права и обавезе субјеката на које се закон односи утврђене накнадно после догађаја који се десио. Са становишта правне сигурности сврсисходније је да су права и обавезе субјеката одређене унапред пре него што наступи радња, ситуација или догађај, како би сви субјекти унапред знали своја права и обавезе. Неспорно је и то да су последице поплава биле такве да се морало хитно и одмах реаговати оваквом врстом закона који накнадно регулише одређену материју, јер просто није било времена да се припрема закон који би на свеобухватан и целовит начин уредио ову област. Усвајањем предложеног закона овај проблем би се решио јер би онда постојала јасно дефинисана норма која прописује учешће свих субјеката у будућем периоду.

2. Закон је временски ограничен тј. престаје да важи дана 31. децембра 2015. године. Престанком важења овог закона он се више не може примењивати. Такође, примена овог закона је ограничена само на отклањање последица поплаве из маја 2014. године што значи да се закон није примењивао на друге елементарне непогоде, нити на друге накнадне догађаје који су се десили и дешавају се након маја 2014. године.

3. Закон важи, наравно на целој територији Републике Србије, али се њиме одређује подручје погођено поплавама, које су наступиле у мају 2014. године и то чланом 1. став 3. којим је предвиђено да списак општина, градова и градских општина града Београда, у којима ће

бити отклањане последице поплава и активирања клизишта утврђује Влада на предлог Комисије за утврђивање штета од елементарних непогода, што ограничава његову примену само на горе одређено подручје.

Сврха доношења и примене овог закона је апсолутно била оправдана и потпуно испуњена, јер је на основу овог закона огроман број грађана Републике Србије добио помоћ за обнову оштећених стамбених објеката, један део грађана којима су стамбени објекти срушени је добио потпуно нове стамбене објекте који су изграђени по овом закону, извршена је обнова привредне делатности и обнова у другим областима јавног живота.

Потреба доношења предложеног закона се огледа у чињеници да сада важећи закон престаје да важи, да је његова примена била ограничена и временски и да се односио на подручје погођено поплавама маја 2014. године, а да се област пружања државне помоћи и обнове након елементарне и друге непогоде (а не само поплаве) будућим законом треба уредити како би се унапред јасно одредила права и обавезе свих субјеката на које се закон односи.

2. Циљеви доношења закона

Циљ предложеног закона је да се на свеобухватан и целовит начин уреди законодавни и институционални оквир у области обнове и пружања помоћи грађанима и привредним субјектима који су претрпели материјалну штету услед елементарних и других непогода.

Органи који учествују у припреми и реализацији обнове настојаће да процес обнове објеката и инфраструктуре подразумева изградњу бољег система који ће објекте, инфраструктуру и друштво у целини чинити отпорнијим на елементарне и друге непогоде.

3. Анализа кључних предложених решења

Предложени закон уређује поступак обнове и пружања помоћи грађанима и привредним субјектима који су претрпели материјалну штету услед елементарних и других непогода. Овде је одмах битно напоменути да Република Србија не врши накнаду штете након елементарне и друге непогоде него пружа помоћ грађанима и привредним субјектима који испуњавају одређене услове. (Ова напомена је важна јер је у досадашњој примени било неразумевања грађана и других субјеката који су потраживали од Републике Србије накнаду штете што није предмет овог закона.)

Предложеним законом се одређује ко има право на помоћ, услови и поступак за остваривање права на помоћ, и начин остваривања помоћи. Такође се уређују државни програми помоћи и обнове којима се утврђују мере и критеријуми за пружање помоћи, односно мере, критеријуми и поступак за обнову и санирање последица елементарне и друге непогоде. Државне програме помоћи и обнове доноси Влада на предлог Канцеларије за управљање јавним улагањима и утврђена је садржина државних програма помоћи и обнове.

Поред других законом предвиђених услова за остваривање права на помоћ из члана 14. предложеног закона, потребно је нагласити и услов да је оштећена или уништена ствар која служи и неопходна је за задовољење основних животних потреба, те је као таква била у

свакодневној или редовној употреби. Ово се првенствено односи на то да ће помоћ грађанима бити додељивана само за објекте у којима се живи, а не за помоћне објекте, гараже, подруме или викенд куће и сл. када су у питању непокретности, а кад су у питању покретне ствари, критеријум је исти, а то је, да је оштећена или уништена ствар која служи и неопходна је за задовољење основних животних потреба (шпорет, фрижидер, кревет, покућство и слично, а не телевизор, музички и видео уређаји или аутомобили и сл.).

Такође, један од важних услова је да је ствар која је оштећена или уништена, чувана са пажњом и на прописан начин као и да су предузете све мере ради смањења ризика од елементарне и друге непогоде. Ово подразумева да су сви у обавези да предузму мере којима се могу отклонити или умањити последице елементарне или друге непогоде.

Предлогом закона је предвиђена верификација процене штете коју врши Канцеларија за управљање јавним улагањима и то поступак и начин на који се врши.

У односу на важећи закон, предложени закон делимично уноси измене у поступак доделе државне помоћи, тако што се експлицитно наводи да је орган надлежан за заштиту имовинских права и интереса Републике Србије овлашћен да изјави жалбу, односно покрене управни спор против решења којим је повређен пропис у корист странке а на штету јавног интереса, а што до сада није било предвиђено.

4. Да ли је интервенција оправдана

Предложени закон не ствара нове, непотребне административне трошкове ни за грађане, ни за привредне субјекте.

Усвајањем новог закона се повећава ниво правне сигурности јер унапред прописује права и обавезе свих субјеката на које се закон односи, а не регулише материју накнадно када се догађај већ десио и наступиле последице.

Овим се одржава равнотежа између приватног и јавног интереса, а све у складу са начелом солидарности.

Закон је спроводив јер за његову институционалну примену већ постоје одговарајући капацитети, а за његово спровођење нису потребна ни предвиђена никаква додатна средства.

Закон омогућава да држава, односно надлежни државни органи, интервенишу само када је то неопходно, а када то чини користи начин који је најделотворнији и којим се циљ који је у јавном интересу остварује уз минималне трошкове.

5. Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема без доношења новог акта

Закон о отклањању последица поплава у Републици Србији престаје да важи дана 31. децембра 2015. године тако да је неопходно доношење новог закона. Такође, треба напоменути да је он уређивао отклањање последица поплава односно активирања клизишта на подручју погођеним поплавама у мају 2014. године и да га није могуће применити на друге елементарне непогоде, и на оне елементарне и друге непогоде које су наступиле после маја 2014. године или ће наступити. По природи ствари и циљу овог закона није могуће изменама и допунама уредити ову материју другачије, осим доношењем новог закона.

За дефинисање појединих одредаба коришћена су искуства Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја, а истовремено предлог новог закона инкорпорира и задржава постојећа адекватна решења.

Регулаторни оквир је максимално поједностављен, да би државна помоћ што хитније стигла тамо где је неопходна, што је и смисао овог закона, јер битан елемент пружања државне помоћи је управо спремност државних органа да одмах по наступању елементарне или друге непогоде правовремено реагују и доделе државну помоћ. У супротном, у случају дуготрајне процедуре одлучивања о додели државне помоћи, ако се не додели у право време онда и губи смисао и не мора ни да постоји. Са друге стране поменути регулаторни оквир ипак одржава одговарајући ниво поступања да би се спречиле или отклониле нерегуларности, до којих може доћи ненамерно или злоупотребом.

6. Какве трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима

Предложени закон неће створити никакве трошкове грађанима и привреди, напротив, грађани и привредни субјекти могу бити у одређеним случајевима, предвиђеним овим законом, примаоци средстава из државних програма помоћи и обнове.

С друге стране, примена овог закона може створити финансијске обавезе Републици Србији, али само у одређеним случајевима, предвиђеним овим законом, и то само на основу одлуке Владе. Државним програмима помоћи и обнове, које доноси Влада Републике Србије, утврђују се мере и критеријуми за пружање помоћи, односно мере, критеријуми и поступак за обнову и санирање последица елементарне и друге непогоде, као и критеријуми и мерила за утврђивање висине помоћи. На основу овога се може закључити да ће Влада, у складу са могућностима Републике Србије, одлучити о висини, али и врсти помоћи која може бити у виду исплате одређеног новчаног износа или давању одређених материјалних добара, бесповратно или са обавезом враћања, или у виду услуга, а све у складу са прокламованим начелом солидарности. Уколико се помоћ додељује са обавезом враћања, Влада државним програмом обнове утврђује рокове, услове и начин враћања средстава. Из овог произилази да се не ствара финансијска обавеза Републике Србије по сили закона, наступањем елементарне и друге непогоде, него тек по сагледавању и процени штете која је наступила, и на основу одлуке Владе, усвајањем државних програма помоћи и обнове, а све у складу са могућностима Републике Србије.

7. Да ли су последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

Помоћ коју су грађани и привредни субјекти добили кроз државне програме помоћи и обнове, применом Закона о отклањању последица поплава, је значајна, а за поједине грађане и немерљива, поготову ако се сагледава у светлу чињенице да су грађани ту помоћ добили за остваривање најнужнијих и основних животних потреба када им је био угрожен и биолошки опстанак. За неке грађане је ово био једини извор средстава да се врате у нормалан живот након катастрофалних последица поплава које су наступиле, нарочито оним којима су срушени стамбени објекти у којима су до тада живели, а потом изграђени нови на основу овог закона. Треба напоменути да је велики део државне помоћи исплаћен из средстава која су добијена од стране донатора и финансијске помоћи Европске уније.

Неспорно је да би анализа ефеката закона омогућила боље сагледавање и разумевање стварних ефеката прописа путем квантификовања трошкова користи, али је ову квантификацију немогуће прецизно одредити због саме природе ствари коју закон уређује. Наиме примена овог закона се може сагледати из два угла, односно различита стања, када нема елементарних и других непогода и стање када наступе елементарне и друге непогоде. У стању када нема елементарних и других непогода закон не производи никаква дејства, не ствара ни права ни обавезе. Тек евентуалним настанком елементарне или друге непогоде се активира механизам за пружање државне помоћи и обнове, и то тек одлуком Владе. Унапред је свакако немогуће проценити ни када ће наступити елементарна или друга непогода, ни њен обим или врста, нити какве последице може проузроковати у смислу анализе трошкова.

8. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о предложеном закону

Предлог закона о обнови након елементарне и друге непогоде се налази на веб сајту Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја од дана 21. октобра 2015. године уз упутство како се може преузети последња верзија Нацрта закона, и уз упутство како се могу ставити предлози, примедбе и сугестије на предложени закон.

У организацији Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја је одржана презентација Нацрта закона о обнови након елементарне и друге непогоде, у Врднику дана 3. новембра 2015. године за представнике локалних самоуправа, и дана 4. новембра 2015. године, такође у Врднику, за представнике министарстава и других државних органа.

9. Примена прописа

Предложени закон предвиђа и апсолутну транспарентност, што је била битна карактеристика и досадашњег Закона о отклањању последица поплава у Републици Србији. Државна помоћ која је додељена на основу овог закона је потпуно транспарентна и доступна свакоме да у сваком тренутку, изврши увид у доделу и расподелу средстава која су утрошена за ову намену. Комплетни подаци су на прописан начин, уз неопходне мере заштите личних података, презентовани на веб сајту Канцеларије за помоћ и обнову поплавлених подручја.

Досадашња искуства у Републици Србији, само у последњој деценији указују да се елементарне и друге непогоде догађају и доносе тешке последице на животе и здравље људи, животну средину, материјална, културна и друга добра. И искуства, других и развијених држава, говоре да елементарне и друге непогоде погађају све државе, без обзира на њихову економску снагу и развијеност, и без обзира на њихове карактеристике.

Оправданост доношења овог закона је у извесности да елементарне и друге непогоде свакако наступају, а да је једино непознато када ће наступити, и да Република Србија има законом унапред припремљене механизме који се у том случају активирају.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА
СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

2. Назив прописа

Предлог закона о обнови након елементарне и друге непогоде

Draft Law on reconstruction after natural and other disasters

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености